Andante

Musika-hizkuntza

Bigarren Maila

V. Roncero

piles editorial de música, s.a.

DINSIC Publicacions Musicals

© 2016. Vicente Roncero Gómez. VALENCIA.

Estatu guztientzako edizio baimenduna:
PILES, Editorial de Música, S. A. VALENCIA (España)

DINSIC Publicacións Musicals, S. L.-rekin Koedizioan argitaratuta.

All rights reserved

Lege gordailua: V-2094-2016

I.S.B.N. PILES, Editorial de Música S.A.: 978-84-15928-86-7
I.S.B.N. DINSIC Publicacions Musicals, S.L.: 978-84-16623-28-0

Debekatuta dago liburu edo partitura honen kopia edo eskanerra egitea dagokion baimenarik gabe. Lan hau edo lan honen zati bat fotokopiatu edo eskaneatu behar baduzu, CEDRO-ra jo (Erreprodukzio Eskubideen Espainiar Elkartea, www.cedro.org) behar den baimena lortzeko. Halaber, debekatuta dago lan honen emankizun edo grabaketa osoa edo partziala edozein baliabidean egitea, argitaratzaileak kontratu baten bidez baimendu gabe.

Printed in Spain / Espainian inprimatuta

PILES, Editorial de Música S. A.
Archena, 33 - 46014 VALÈNCIA (España)
Tel. 96 370 40 27 - Fax: 96 370 49 64
www.pilesmusic.com

DINSIC Publicacions Musicals, S.L.
Santa Anna 10 Entresòl 3a - 08002 Barcelona
Tel. 93 3180605 – Fax: 934120501
E-mail: dinsic@dinsic.com
www.dinsic.com

Aurkibidea

	ERRITMIKO-METRIKOAK	INTONAZIOA	ENTZUMENA	MUSIKAREN-TEORIA	ORR.
LEHENENGO HIRUHILEKOA					
1. unitatea	$\frac{2}{4}$-ko konpasaren errepasoa Konpas horren ondoriozko erritmo-formulak	**Do Maiorreko** eskala	Do Maiorreko eskalaren soinuak ezagutu	Do Maiorreko eskala Tonalitateari buruzko lehendabiziko oharrak Errepikapen-zeinuak. Garapena Barra bikoitza	6
2. unitatea	$\frac{3}{4}$-ko konpasaren errepasoa Konpas horren ondoriozko erritmo-formulak	**Re↑** eta **Si↓** soinuak	**Do Maiorreko** eskalaren soinuak, eta Re↑ eta Si↓ ezagutu	Re↑ eta Si↓ soinuen aurkezpena Bitarteak: goranzkoak, beheranzkoak, konjuntuak eta disjuntuak. Unisonoa. Espresio-lotura. Metronomoa	16
3. unitatea	$\frac{2}{4}$-ko konpasa Konpas horren ondoriozko erritmo-formulak	♮ ♯ ♭	**Sol♯**,**Sol♮** y **La**	Alterazioak,♯, ♮ eta ♭ Alterazioak modu egokian interpretatzeko arau orokorrak. Gogorarazteko alterazioak. Tonuerdi kromatikoak Abiaduran eragiten duten ñabardurak, (agogikoak). Ritardando.	26
4. unitatea	$\frac{2}{4}$-ko konpasa Konpas horren ondoriozko erritmo-formulak	**La↓** soinua La minorreko eskala **Fa♯**, **Sol♯**	La minorreko eskala **Fa♯**, **Sol♯**	**La↓** soinuaren aurkezpena **La** minorreko eskala **La** minorreko tonalitatea Alterazioak **La** minorreko eskalan Modalitateari buruzko lehendabiziko oharrak. "Tempoaren" inguruko ñabardura agogikoak. Garapena.	36
5. unitatea	$\frac{3}{4}$-ko konpasa Konpas horren ondoriozko erritmo-formulak	**Mi↑** eta **Fa↑** soinuen aurkezpena La minorreko eskala **Fa♯**, **Sol♯**	La minorreko eskala **Mi↑ y Fa↑**, **Fa♯**, **Sol♯**soinuak	**Mi↑** eta **Fa↑** soinuen aurkezpena Izaera Ñabardura dinamikoak. Garapena Errepikapen-zeinuak. Garapena	46
1. HIRUHILABETEAREN LABURPENA					56
HIRUGARREN HIRUHILEKO					
6. unitatea	$\frac{3}{4}$-ko konpasa Konpas horren ondoriozko erritmo-formulak.	Do Maiorreko eta La minorreko eskalak **Fa♯**, **Sol♯**	Do Maiorreko eta La minorreko eskalak **Fa♯**, **Sol♯**	Bitarte maiorrak, Bitarte minorrak eta Bitarte doi edo justuak. Tonuerdi diatonikoa. Do Maiorreko eta La minorreko eskalen arteko aldearen analisia. Tonu eta tonuerdien egoera. Tonalitate berrien eskala-ereduak.	62

Aurkibidea

	ERRITMIKO-METRIKOAK	INTONAZIOA	ENTZUMENA	MUSIKAREN-TEORIA	ORR.
7. unitatea	6/8-ko konpasa Konpas horren ondoriozko erritmo-formulak	Sol Maiorreko eskala. **Fa♯** Laudun eta bostun bitarte justuak	Sol Maiorreko eskala. Sol Maiorreko tonalitatea **Fa ♯**	Sol Maiorreko eskala. Sol Maiorreko tonalitatea **Fa♯** 6/8-ko konpasa Konpasaren azentua: aldi indartsua eta aldi ahula 6/8-ko konpasean.	72
8. unitatea	3/4-ko konpasa Balorazio bereziko multzoak Kortxea-hirukotxoak Konpas horren ondoriozko erritmo-formulak	La minorreko eskala **Fa♯** eta **Sol♯**.**Fa♮** eta **Sol♮** eta/edo naturalak Seidun M eta Seidun m bitarteak	La minorreko eskala **Fa♯** eta **Sol♯**. **Fa♮** eta **Sol♮** eta/edo naturalak Seidun M eta Seidun m bitarteak	Balorazio bereziko multzoak Kortxea-hirukotxoak Fa klabea, 4. lerroan Soinuen zenbaketa, eskalaren graduak Seidun M eta Seidun m bitarteak Ñabardura agogikoak: ***tempoan***	82
9. unitatea	6/8-ko konpasa Konpas horren ondoriozko erritmo-formulak	Mi minorreko eskala **Re♯** y **Fa♯** Ahotsen intonazioa	Mi minorreko eskala **Re♯** y **Fa♯**	Mi minorreko eskala **Fa♯** , **Re♯** y **Do♯** . **Re♮** eta **Do♮** Konpasari buruzko teoriaren garapena. Konpas bakun edo bitarra, konpas konposatu edo hirutarra. Zergatik dira konpasak bakunak edo konposatuak? Zenbakitzailea eta izendatzailea konpas bakun eta konposatuetan. Ñabardura agogikoak: ***Adagietto, Allegretto***.	92
2. HIRUHILABETEAREN LABURPENA					100
HIRUGARREN HIRUHILEKO					
10. unitatea		Fa Maiorreko eskala. **Si ♭**	Fa Maiorreko eskala. **Si ♭** Erritmoak	Fa Maiorreko eskala. Fa Maiorreko tonalitatea **Si ♭** Alterazio propioak eta behin-behinekoak Armadura Zer da Kanona?	108
11. unitatea	9/8-ko konpasa Konpas horren ondoriozko erritmo-formulak	La minorreko eskala **Fa♯** eta **Sol♯**	La minorreko eskala **Fa♯** eta **Sol♯**	9/8-ko konpasa Konpasaren azentua: aldi indartsua eta aldi ahula 9/8-ko konpasean. Eskalako graduen izenak Hirugarren gradua edo mediantea Gradu Modal gisa	118
12. unitatea	12/8-ko konpasa Konpas horren ondoriozko erritmo-formulak	Re minorreko eskala. **Si ♭**, **Si♮** eta **Do♯**	Re minorreko eskala. **Si ♭**, **Si♮** eta **Do♯**	12/8-ko konpasa Konpasaren azentua: aldi indartsua eta aldi ahula 12/8-ko konpasean. Re minorreko eskala. **Si♭**, **Si♮** eta **Do♯** Tonalitate erlatiboak Zazpidun M eta Zazpidun m bitarteak	128
3. HIRUHILABETEAREN LABURPENA					138

Hitzaurrea

Musika Hizkuntzako Kurrikulumeko ikasketa osoa liburu bakar batean bildu zuen lehenengo metodologia **Andante** izan zen. Hamar urtez hezkuntzan lan egin ondoren, **Andanten** (Piles, Editorial de Música-Valencia) berrikuntza egitea erabaki dute bere benetako izaera galdu gabe, urteetan jarraitu dioten irakasle eta ikasleei atxikituz.

Andantek arinagoa, dinamikoagoa eta argiagoa ditu helburu, zentzu praktiko eta zuzenago baten bidez. Edizio berri honetan **DINSIC Publicacions Musicals, S.L.**-rekin baterako euskarazko argitalpen berri honetan, gure esperientziaz gain, hainbat lankide eta ikasleek helarazitako ideiak jaso ditugu, non musika ikaskuntzarekin izan ditugun konpromesuak garatu ditugun.

Andante berri honek, jarduera berriak dituen hamabi Unitate aurkezten ditu. Unitate bakoitza zati hauetan banaturik dago: teoria, abestia, ikurren irakurketa, erritmoa eta entonazioa lantzeko ariketak, erritmiko-melodiko ariketak ere; azken hauetan, azaltzen doazen espreziozko zeinuak gehitzen dira. Honetaz gain, entzumenenezko, teoriazko eta musika idazkerako ariketak ere badaude.

Unitate bakoitzan azaltzen diren langai guztiek, **harreman estua** dute. Honela, Musika Hizkuntzako ikasketa **koherentea** eta **eraginkorra** izatea espero dugu. Hiruhilabete bakoitzaren bukaeran, laburpenak daude, non irakurketa berriak, errefortzu ariketak eta unitatean landu diren eduki guztien **taula** azaltzen da.

Beste berrikuntza, **CD** baten aurkezpena da. Hau bai klasean bai etxean laguntza handiko izango da. **CD** honetan, Unitate Didaktiko bakoitzean dauden abesti guztiak azaltzen dira eta baita audizioko ariketa guztiak ere.

Oso garrantzitsua da egunero lan egitea eta etxeko familia bertan parte hartzea dakarren ikasketa ohitura lortzea. Honetarako, ezinbestekoa izango da **CDa** erabiltzea. Era berean, ikasleari bera bakarrik ikasteko **independentzia** suspertuko du. Hala ere, irakasleak gidatu beharko du, **Andante** adierazitako bidea jarraituz.

*CDan hamabi abestiak aurkituko dituzu, bai eta entzumeneko bina ariketa erritmiko-metriko ere, unitate bakoitzeko. Horrez gain, www.andante.editorialpiles.com webgunean, erritmo ariketa bat, ariketa melodiko bat eta eriketa erritmiko-melodiko bat aurkituko dituzu Unitate Didaktiko bakoitzerako, bai eta hiruhile bakoitzeko laburpenak ere.

5. unitatea

$\frac{3}{4}$ -ko konpasa
Konpas horren ondoriozko erritmo-formulak

La minorreko eskala
Mi↑ eta **Fa↑** **Fa♯** eta **Sol♯** soinuak

Mi↑ eta **Fa↑** soinuen aurkezpena

La minorreko eskala
Fa♯, **Sol♯**

Mi↑ y **Fa↑** soinuen aurkezpena
Izaera
Ñabardura dinamikoak. Garapena
Errepikapen-zeinuak. Garapena

Teoriaren elementuak

Mi↑ eta Fa↑ soinuak

Begiratu arretaz non idazten diren 5. abestian erabili ditugun soinu berri horiek.

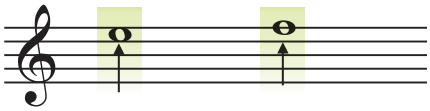

Idatzi Mi¡ eta Fa¡ soinuak

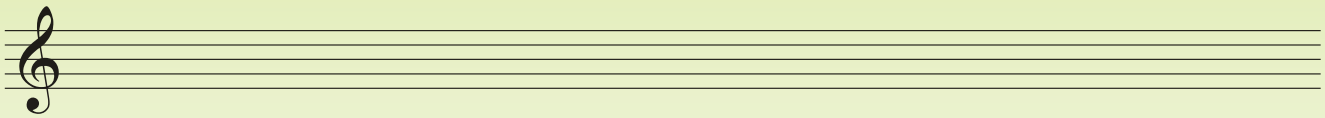

Izaera

Besteengandik bereizten gaituen ezaugarri-multzoa da izaera, gure nortasuna adierazten duena. Pentsatu zure lagunengan. Euretariko bakoitzak izateko modu desberdina dauka, ezta? Inoren aurrean gaudenean daukagun adierazteko modua, azterketa baten aurrean izan ohi dugun erreakzioa…, gauza horiek guztiek osatzen dute gure izaera. Musikak ere badauka izaera. Lehenengo ikasturtetik hona abestu dituzun abesti guztiak, berdinak ziren? Denak al ziren alaiak, tristeak, azkarrak, gozoak, biziak edota kementsuak? Erantzuna, jakina denez, **EZ** da. Abesti bakoitzak bere nortasun propioa zuen, eta, beraz, **izaera** desberdina.

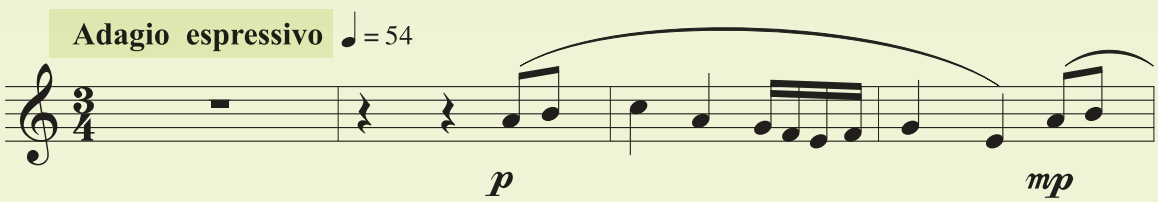

Hau da abestiaren izaera adierazteko erabili dena, "Tempo" hitzaren aldamenean, hain zuzen ere. Horien bien bidez jakin ahal izango dugu, irakurtzen hasi aurretik, zein de abesti bakoitzaren "nortasuna" edota "izateko modua".
Hona hemen musikaren izaera adierazteko erabili ohi diren zenbait hitz; betiko legez, italieraz hauek ere.

Términoa	Equivalencia
Agitato	Biziki
Animato	Alai
Cantabile	Kantagarri
Comodo	Eroso
Con moto	Mugituz
Deciso	Irmoki
Dolce	Gozo
Espressivo	Espresiboki

Términoa	Baliokidea
Giocoso	Umoretsu
Leggiero	Arin
Mesto	Triste
Mosso	Mugimenduarekin
Scherzando	Jostagarri
Spiritoso	Espirituz
Tranquillo	Lasai

Ñabardura dinamikoak. Garapena

Gogoan izango duzunez, ñabardura dinamikoek abesterakoan egin behar dugun indarra adierazten digute. Abestian hiru ñabardura berri agertzen zaizkigu: ***pp***, ***mp*** eta ***ff***. Ikus dezagun zein den horien esanahia.

pp	pianissimo	emeki
mp	mezzopiano	ez hain emeki
ff	fortissimo	indartsu

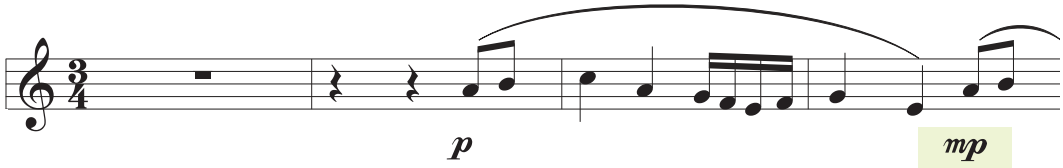

Orain ñabardura dinamikoak ezagutuko ditugu; soinuraren indarra edota intentsitatea apurka-apurka aldatzen dutenak dira, eta abestian daude horiek ere. Bi hauek:

Crescendo (cresc.)	Intentsitatea apurka-apurka gehituz
Diminuendo (dim.)	Intentsitatea apurka-apurka gutxituz

Errepikapen-zeinuak. Garapena

D.C. Italierako Da Capo hitzen laburtzapena da. Musikariek bi hitz horiek erabiltzen dituzte hasieratik hasi behar dela adierazteko.
Konturatzen bazara, halaxe egin dugu "5. abestian", eta D.C. agertu denean berriz errepikatu dugu dena hasieratik, amaiera adierazten duen "Fine" hitz italiarra jartzen duen puntura iritsi arte.

5. abestia

A 13

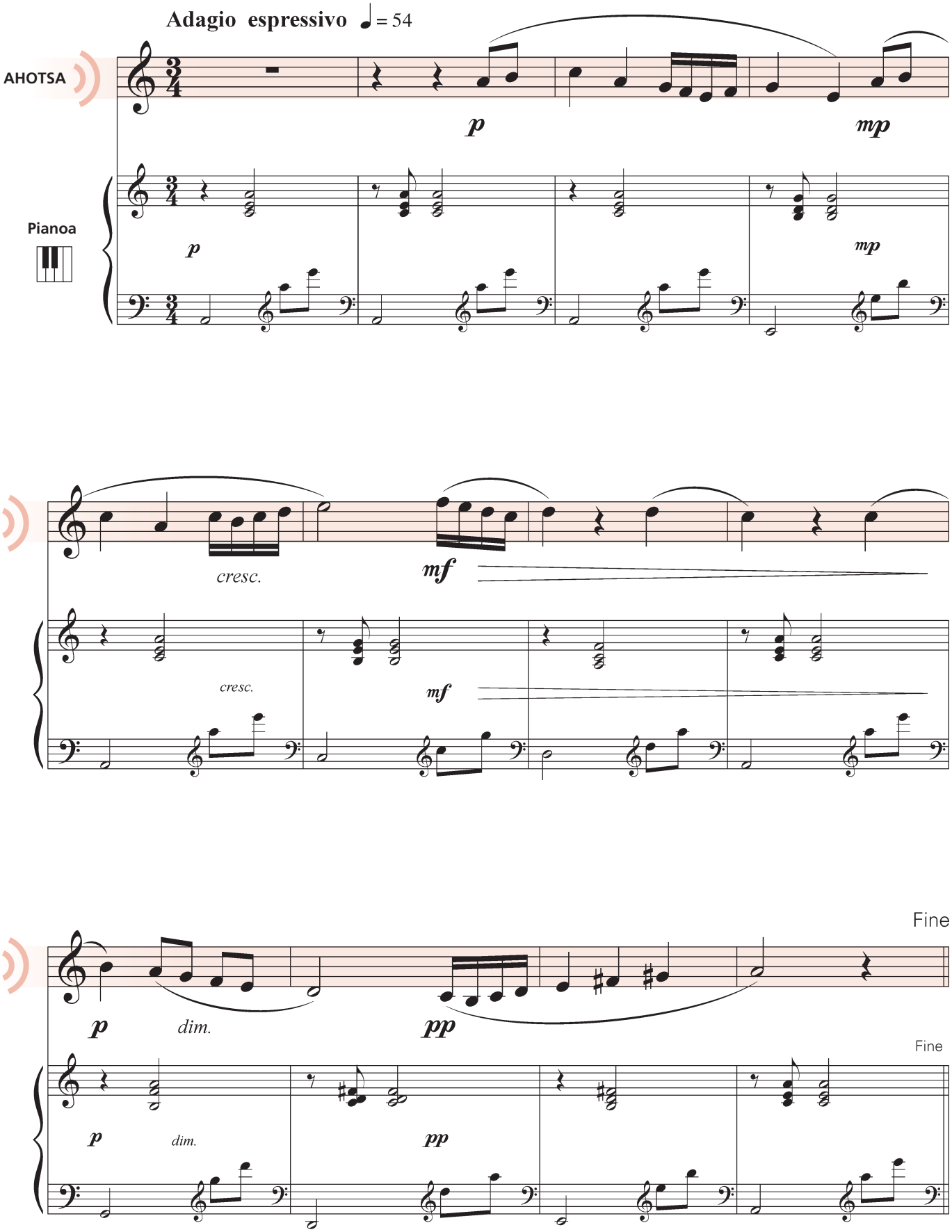

Erritmo ariketak

1. ariketa

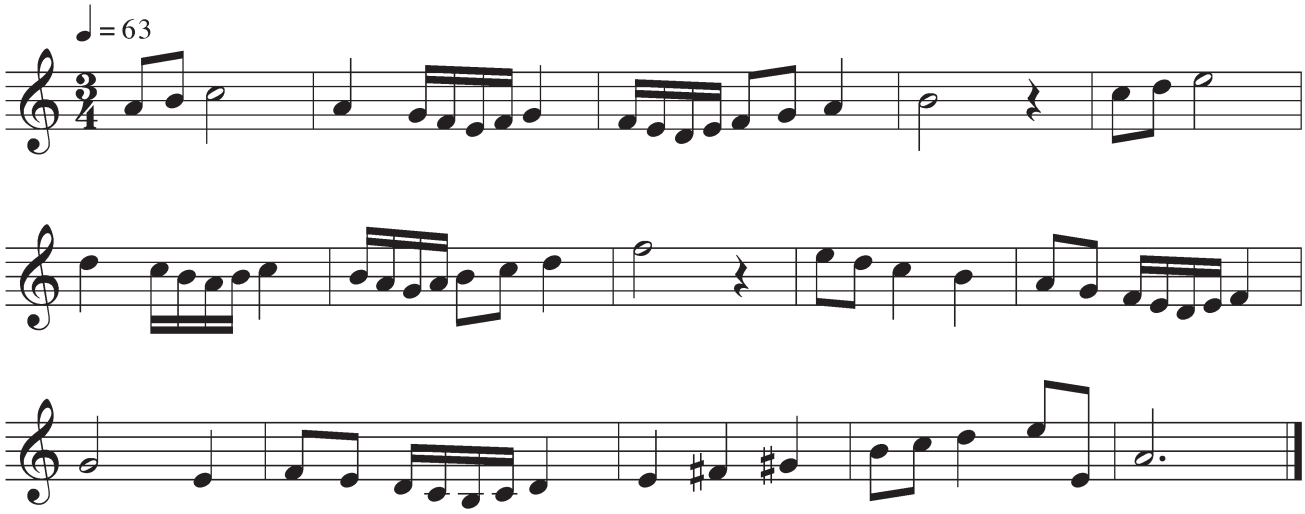

2. ariketa

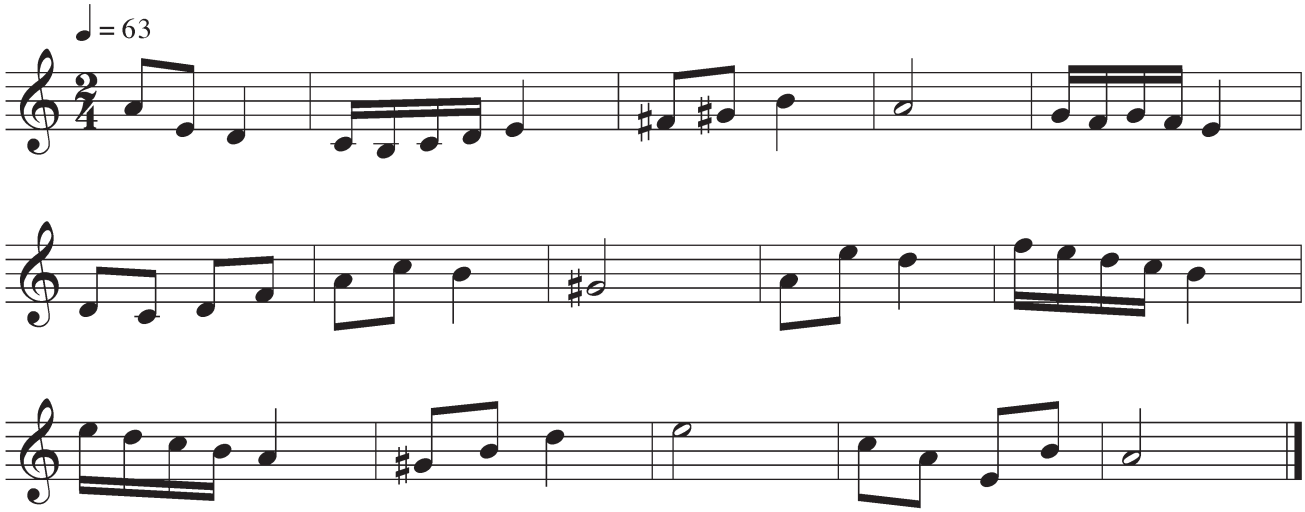

3. ariketa

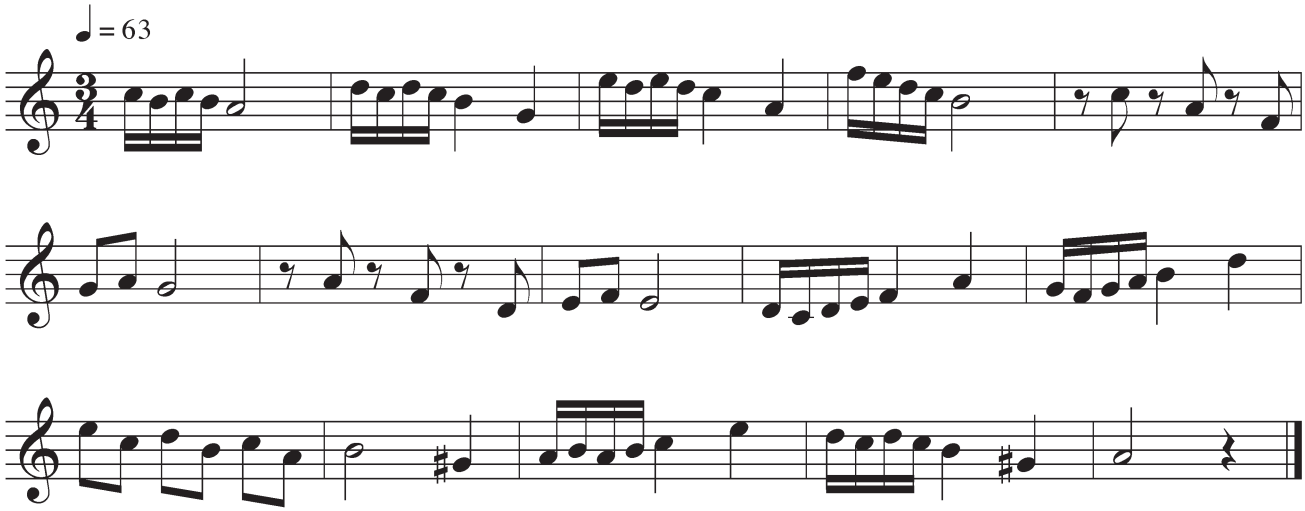

Intonazio ariketak

1. ariketa

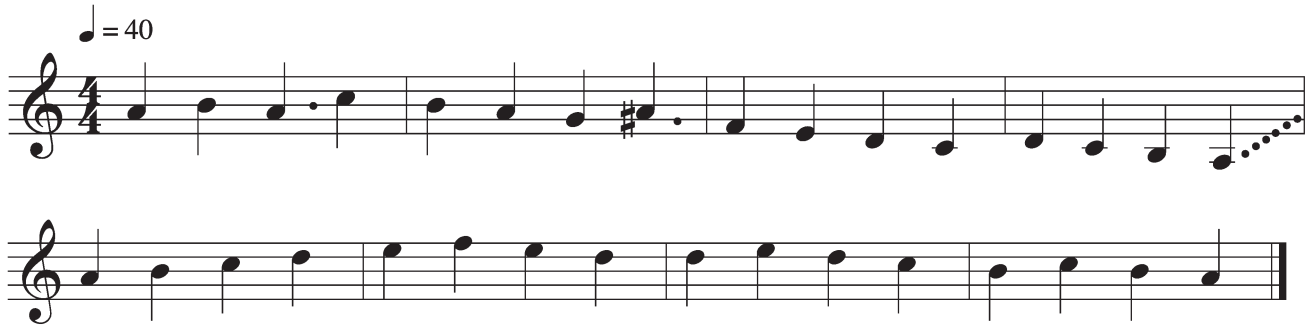

2. ariketa

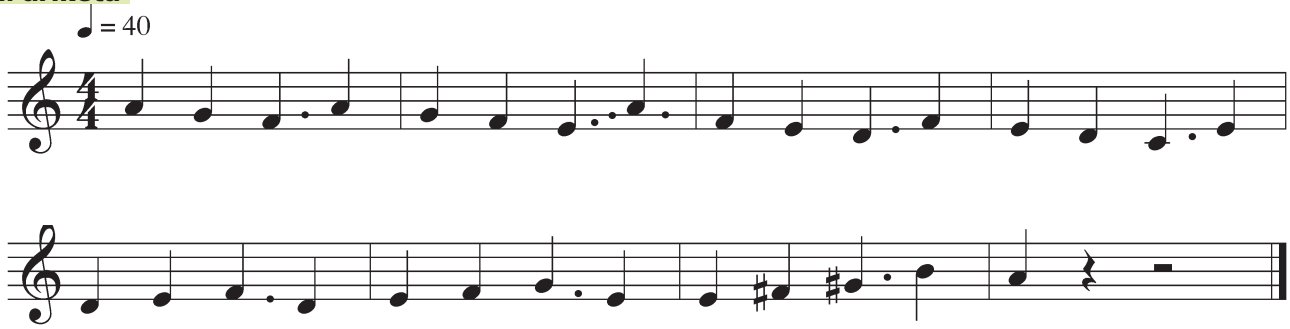

3. ariketa

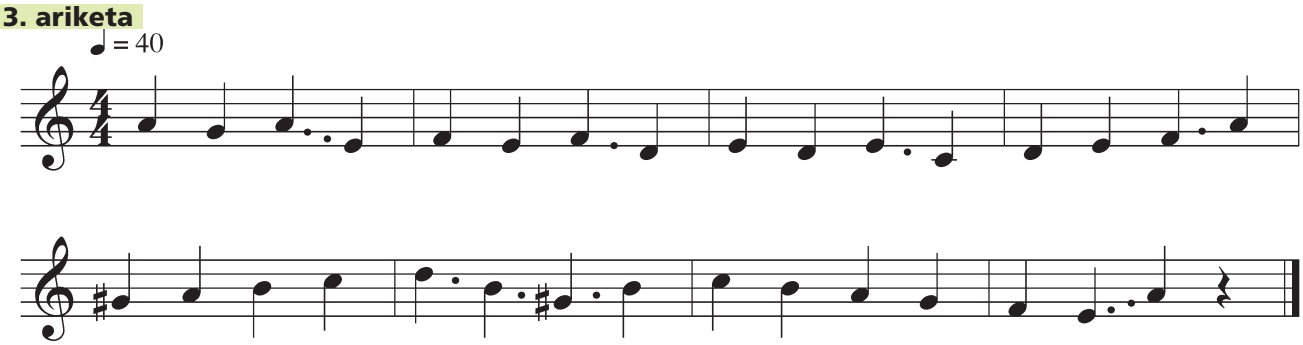

4. ariketa

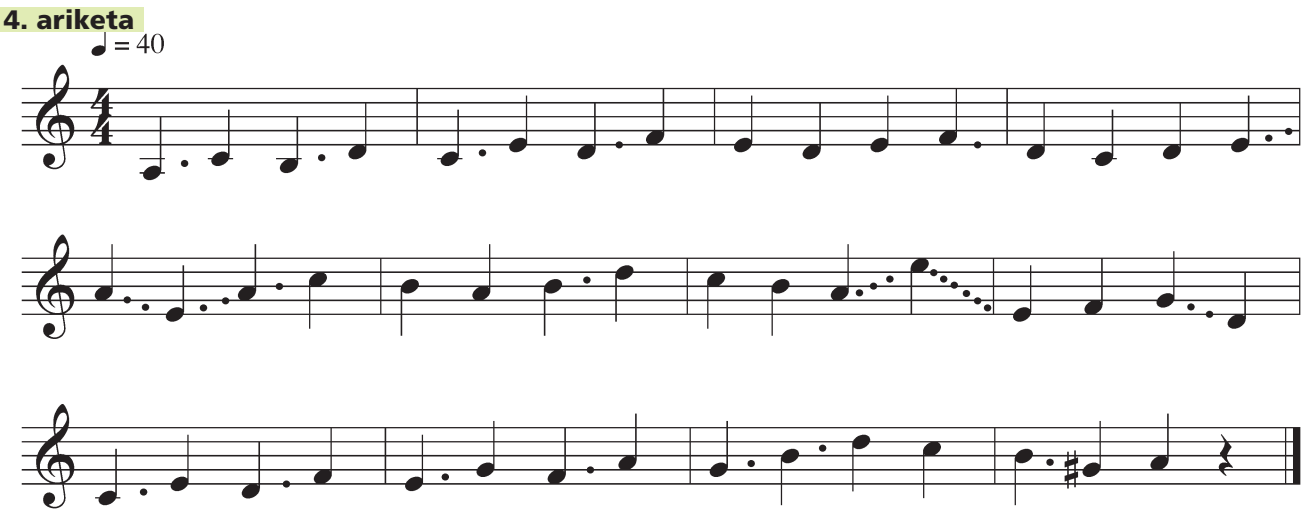

Irakurketak

1. *Andante espressivo*

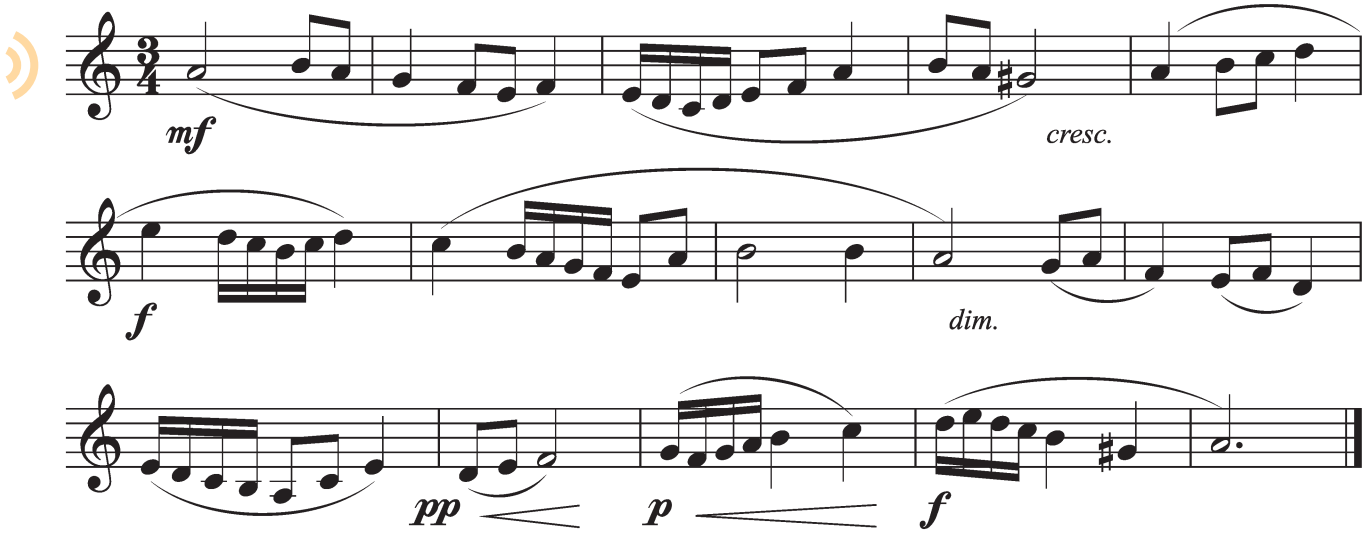

2. *Presto*

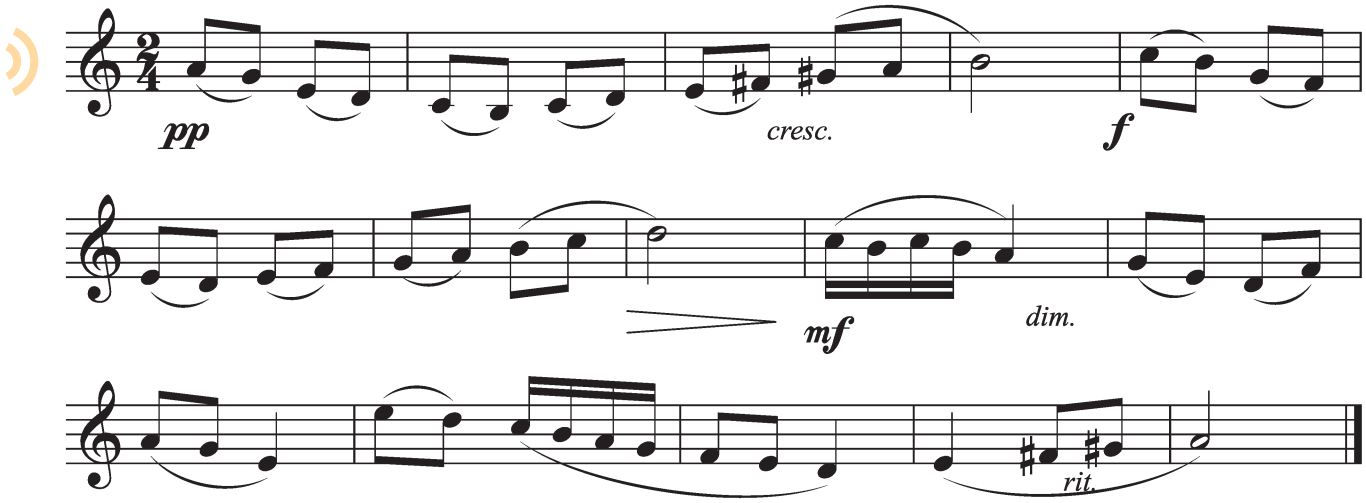

3. *Scherzando*

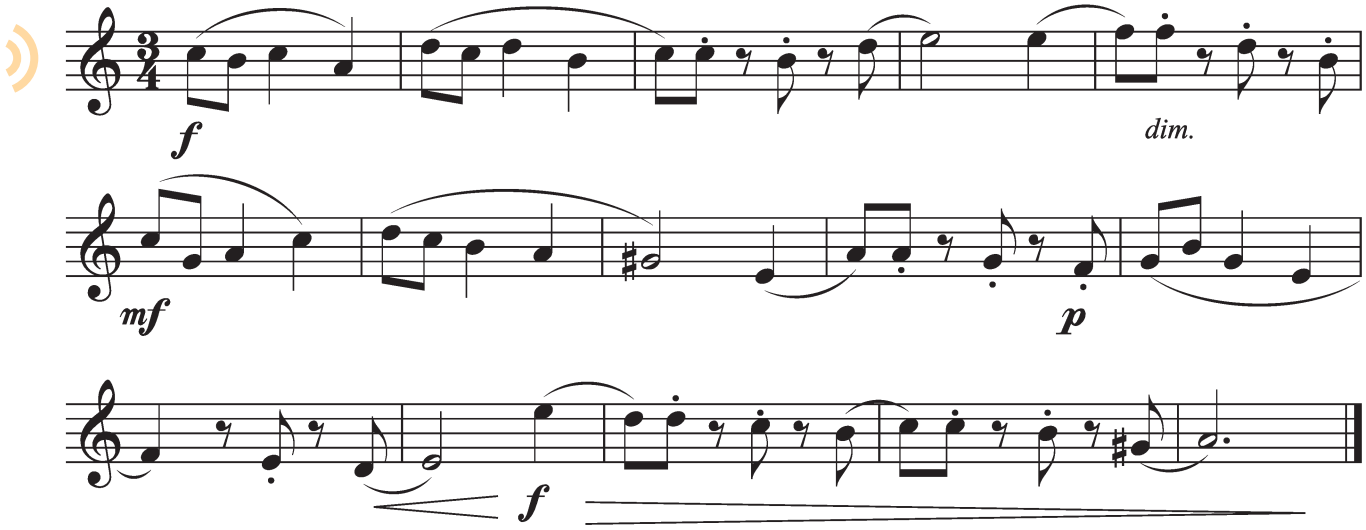

Entzumen ariketak

Nola erabili CDa?

1. Hasieran ariketa osoa entzungo duzu. Gero kanpai soinuak ariketa hasiera adieraziko du eta entzuten dituzun kanpai soinuen kopurua aurkitzen dituzun zatien adierazlea izango da. Beste aldetik, ariketa bukaera gong soinuarekin adieraziko da.

2. Erritmo-melodiko ariketetan adi egon hasierako diapasoiaren "la soinua" entzutean hurrengo soinua zein den jakiteko.

Ariketa bakoitza hasi aurretik, adi pultsuari.
Idatzi konpasa.
Entzun zati bakoitza behar duzun beste alditan, baina jakizu normalean lau aldiz entzun ahalko duzula, gehienez.
Zuzenketa bukatzean, abestu berriz ariketa; akatsak egiaztatzeko balioko dizu.

A 14

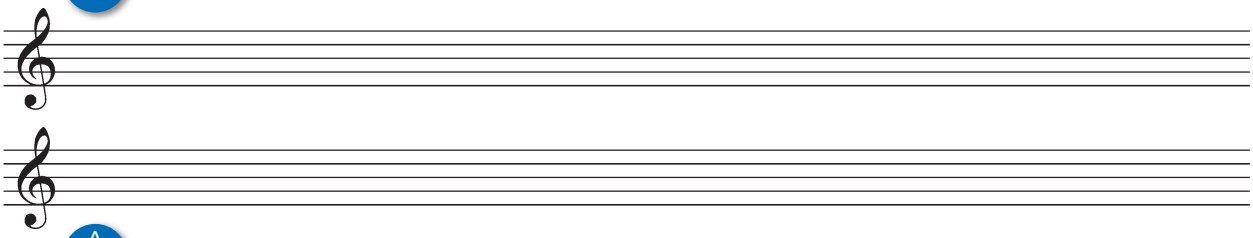

A 15

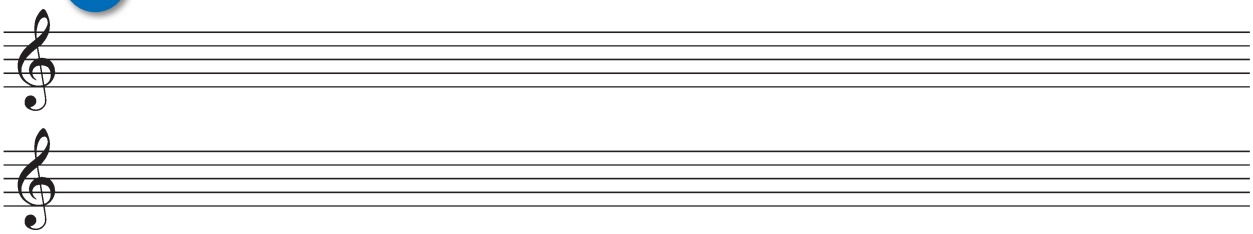

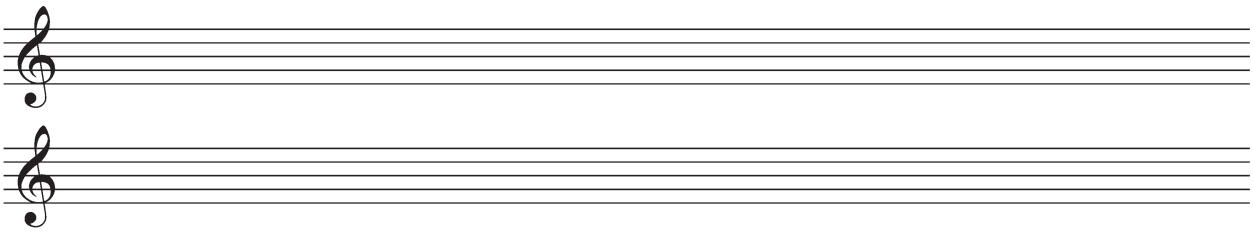

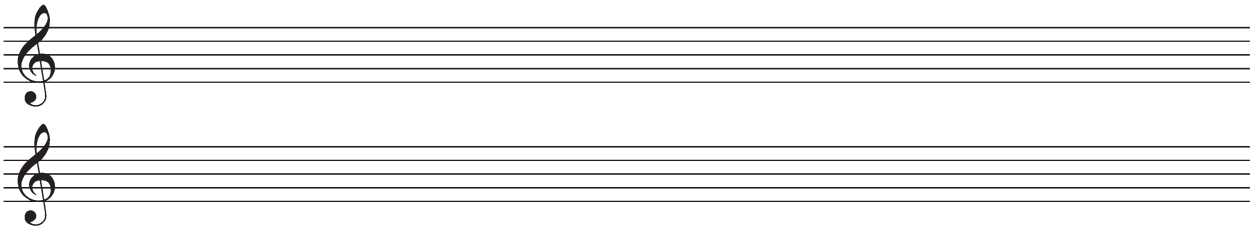

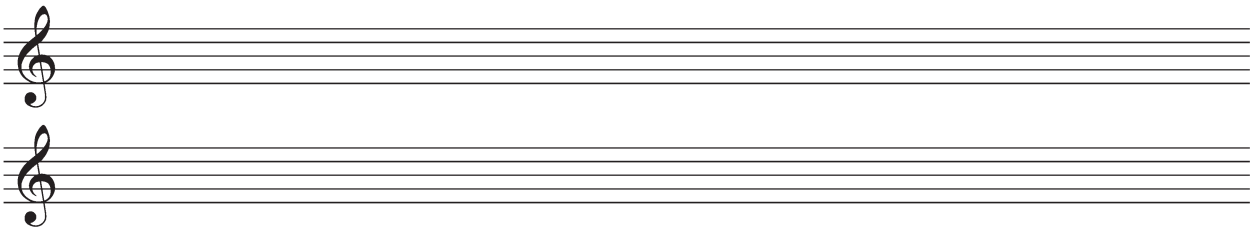

Teoria eta musika idazkeraren ariketak

1 Kopiatu eta aztertu abestiaren bitarteak, zure koadernoan.

Adierazi, baita ere, bitarte horiek goranzkoak (G), beheranzkoak (B), konjuntuak (K) edo disjuntuak (D) diren. Sailkapena egin ostean, abestu berriro abestia noten izenekin, astiro, eta begiratu arretaz nolakoak diren aztertu dituzun bitarte horiek.

2 Azaldu zer esan nahi dugun abesti edota musikalanen izaeraz hitz egiten dugunean.

_____

_____

_____

3 Idatzi izaerari buruzko ondorengo terminoa euskarazko baliokideak.

Término	Baliokidea
Agitato	
Animato	
Cantabile	
Comodo	
Con moto	
Deciso	
Dolce	
Espressivo	
Giocoso	
Leggiero	
Mesto	
Mosso	
Scherzando	
Spiritoso	
Tranquillo	

Irakurketak

1. *Andante*

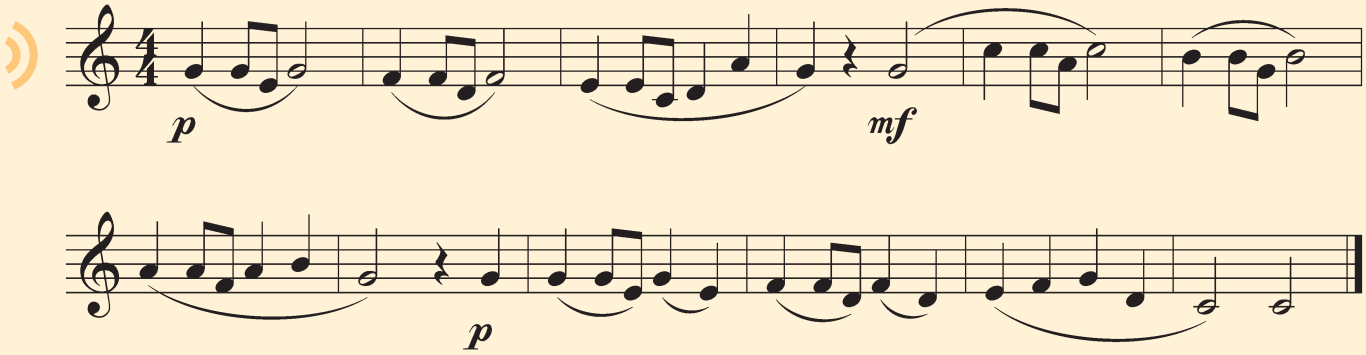

2. *Allegro*

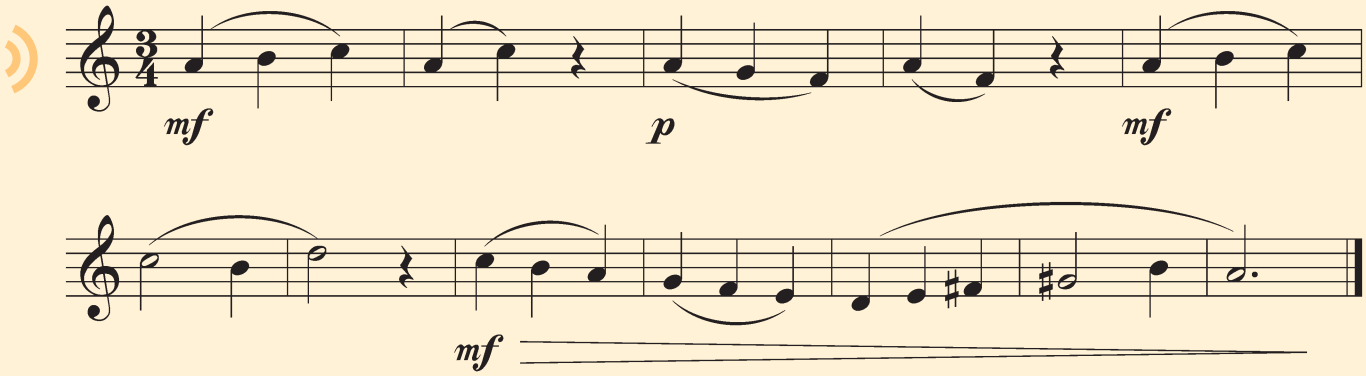

3. *Andante*

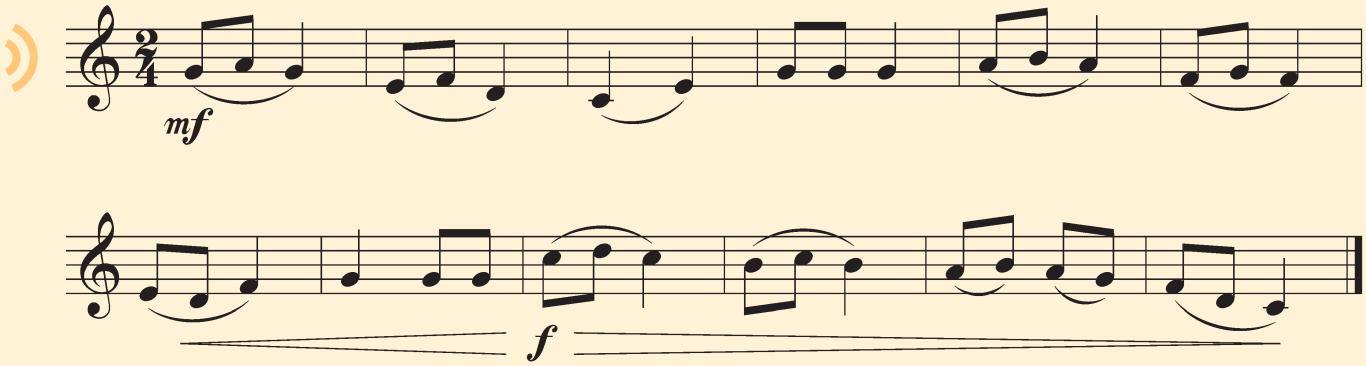

4. *Andante*

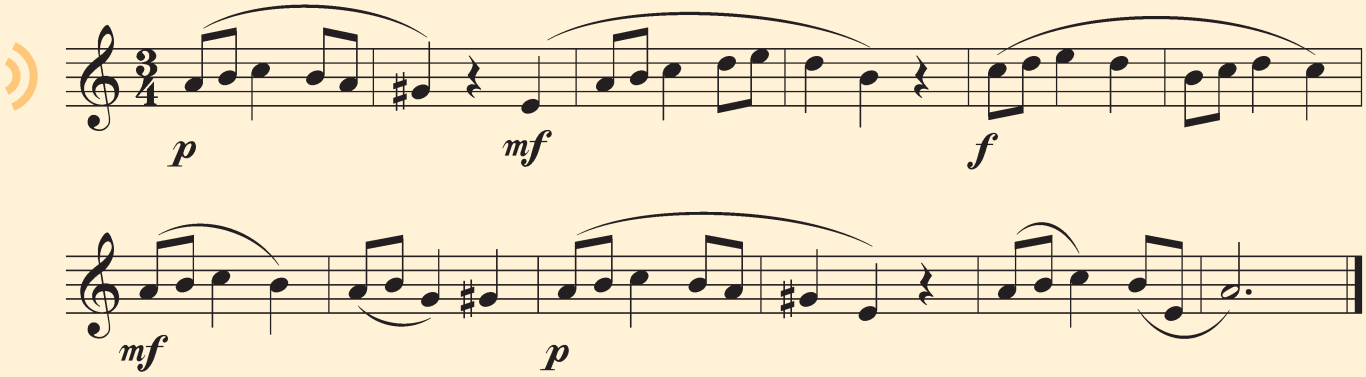

Entzumen ariketak

Ariketa bakoitza hasi aurretik, adi pultsuari.
Idatzi konpasa.
Entzun zati bakoitza behar duzun beste alditan, baina jakizu normalean lau aldiz entzun ahalko duzula, gehienez.
Zuzenketa bukatzean, abestu berriz ariketa; akatsak egiaztatzeko balioko dizu.

A 16

A 17

A 18

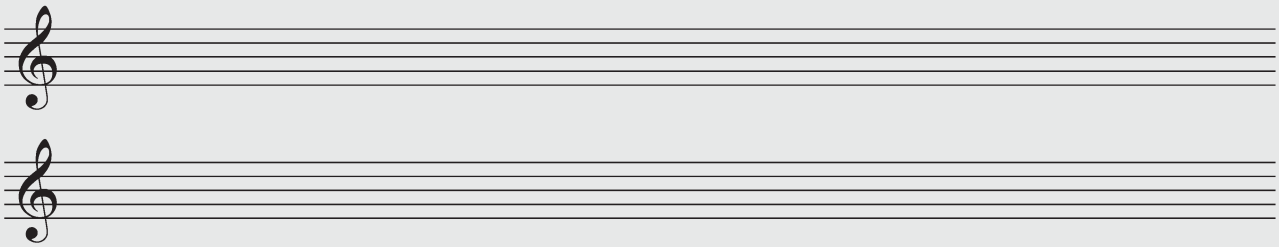

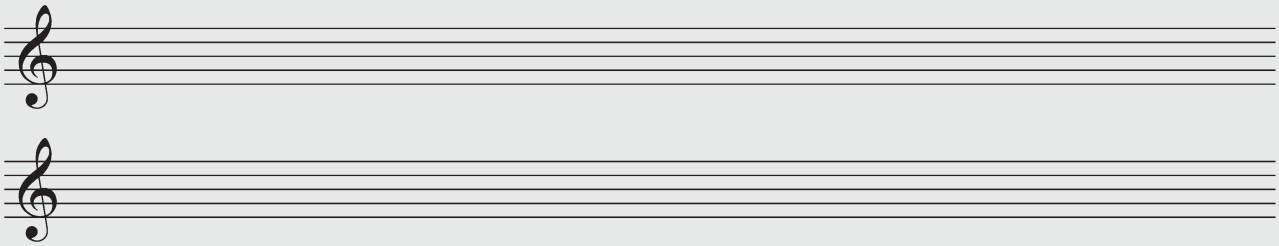

Teoria eta musika idazkeraren ariketak

1 Ordenatu hurrengo ñabardura agogikoak, motelenetik azkarrenera.

Andante, Adagio, Presto, Allegro

_____

_____

_____

_____

2 Idatzi **I** hizkia izaera adierazten ari garenean. **D** hizkia ñabardura dinamikoa denean, eta, azkenik, **A** hizkia ñabardura agogikoa baldin bada.

	ff
	Agitato
	Dim.
	Presto
	Animato
	p
	Cantabile
	Cresc.
	Ritardando

	Con moto
	pp
	Deciso
	mp
	Dolce
	Allegro
	Espressivo
	mf
	Adagio

	Giocoso
	Leggiero
	f
	Mesto
	Mosso
	Andante
	Scherzando
	Spiritoso
	Tranquillo

3 Lotu marra bidez nota edo isilune bakoitza dagokion baliokidearekin.

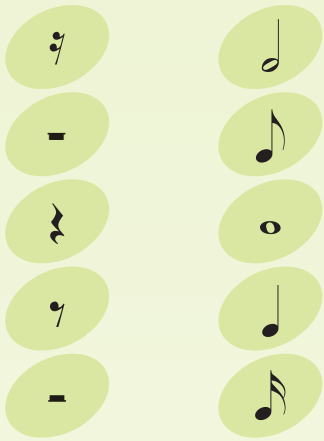

4 Zer adierazten du **D.C.** laburtzapenak? _____

_____
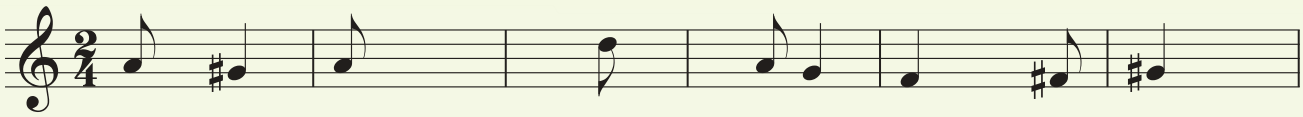
5 Osatu hurrengo zatia notak eta isiluneak baliatuz. Idatzi zure ustez kasu bakoitzean egokienak diren nota edo isiluneak.